

Ἀγιονορείτικος ἐπίθ. Ἀθῆν. Κρήτ. Σῦρ. (Ἐρμούπ.)
Χίος κ.ά. Ἀγιονορείτ'κους Λέσβ. κ.ά. Ἀινορείτικος Σύμ.
Ἐκ τοῦ οὐσ. Ἀγιονορείτης.

Ὁ προερχόμενος ἐξ Ἀγίου Ὄρους ἢ ὁ ἀνήκων εἰς τὸ
Ἅγιον Ὄρος ἐνθ' ἀν.: Ἀγιονορείτικα κάθοντα-φουντούκια
Ἀθῆν. Ἀγιονορείτικα σῦκα (οὕτω καλεῖται εἶδος σύκων, τὰ
ὅποια εἶναι μεγάλα, λευκόφαια ἐξωτερικῶς καὶ ἐρυθρὰ
ἐσωτερικῶς) Ἐρμούπ. Ἀγιονορείτ'κ' σκούφια Λέσβ.
Ἀγιονορείτ'κα κονδουλόγια αὐτόθ. Ἀγιονορείτικο μετόχι
(ἀγροτικὸν κτῆμα μετὰ ναῖσκου) Χίος || Ἄσμ.

Ἄς μᾶσε φέρονον καὶ κρασί 'ς σ' Ἀγιονορείτικο φλασκι
Κρήτ. Συνών. Ἀγιορείτικος.

ἁγιοξύλο τό, Ἄνδρ. Ἰων. (Σμύρν.) Προπ. (Κύζ.)
Σαλαμ. κ.ά. — Λεξ. Μ. Ἐγκυκλ.

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. ἁγίος καὶ τοῦ οὐσ. ξύλο.

1) Τὸ ξύλον τοῦ τιμίου σταυροῦ, ἐξ οὗ κατασκευά-
ζονται περιόπαια ὡς ἀποτρόπαια. Τοῦτο τιθέμενον ἐν
ζύμῃ πιστεύεται ὅτι προκαλεῖ ζύμωσιν Λεξ. Μ. Ἐγκυκλ.
Συνών. τιμιόξύλο. 2) Τὸ ξύλον τοῦ φυτοῦ πύξου
τοῦ ἀειθαλοῦς (*buxus sempervirens*) τῆς τάξεως τῶν
γρομφαδιωδῶν (*scrofulariaceae*), κίτρινον, συμπαγές
σκληρὸν καὶ ἄριστον εἰς τὴν ξυλογλυπτικὴν (ΠΓεννάδ.
815) Ἄνδρ. Ἰων. (Σμύρν.) Προπ. (Κύζ.) Σαλαμ. κ.ά.
Συνών. πνξάρι, τσιμισίρι.

ἁγιοπαίδι τό, ἀμάρτ. ἁγιοπαῖδ' Θράκ. ἁγιοπαῖδο
Θράκ. (Σηλυβρ.) Κάλυμν. Κεφαλλ. Κρήτ. Κῶς Πελοπν.
(Βασαρ.) Ρόδ. κ.ά.

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. ἁγίος καὶ τοῦ οὐσ. παιδί. Περί τοῦ
μετατεπρασμένου τύπ. ἁγιοπαῖδο πβ. ΓΧατζιδ. ΜΝΕ
2,170-173 καὶ 179 κέξ.

1) Παῖς ὁραματιζόμενος καὶ προλέγων τὰ μέλλοντα
καὶ προτρέπων διὰ τῶν ὁραματισμῶν εἰς εὐσέβειαν
Πελοπν. (Βασαρ.) β) Τὸ ἅγιον, τὸ ἡθικῶς ἁμειπτον
παιδίον Κάλυμν.: Αὐτὸ εἶναι ἁγιοπαῖδο! 2) Κατ' ἀντίφρ.
παιδίον ζωηρόν, ἀτίθασον, κακὸν Θράκ. (Σηλυβρ. κ.ά.)
Κάλυμν. Κεφαλλ. Κῶς Ρόδ. κ.ά.: Πήγαινε ἀποδῶ, βρὲ
ἁγιοπαῖδ'! Θράκ. Φύγε ἀποδῶ, βρὲ σὺ ἁγιοπαῖδο! Ρόδ.
Συνών. διαβολόπαιδο, παλαιοπαῖδο. 3) Κατ'
ἀντίφρ. παῖς κλέπτης, ἄρπαξ Κρήτ. Κῶς. Συνών. ἁγιο-
κώπελλο.

ἁγιοπάπουτσα τά, ἀμάρτ. ἁγιουπάπουτσα Λέσβ.

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. ἁγίος καὶ τοῦ οὐσ. παπούτσι.

Τὰ ἅγια ὑποδήματα τοῦ Χριστοῦ: Ἄσμ.

Πῆραν κὶ τ' ἁγιουζῶναρον κὶ βάλαν λυγαρένιον,
πῆραν κὶ τ' ἁγιουπάπουτσα κὶ βάλαν τσαρούχια

(ἐξ ἄσμ. λεγομένου «τοῦ Χριστοῦ τὸ καταλόγι», τὸ ὅποιον
ψάλλεται ὑπὸ χοροῦ παρθένων πρὸ τοῦ Ἐπιταφίου τὴν
ἐσπέραν τῆς Μεγάλης Παρασκευῆς).

ἁγιοπατέρας ὁ, Πελοπν. (Μάν.)

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. ἁγίος καὶ τοῦ οὐσ. πατέρας.

Ἄγιος, σεβάσμιος, πατήρ, συνήθως ἐπὶ μοναχῶν:
Ἄσμ.

Ἄς τὰ χίλια ὀχτακόσια πενήντα δύο
ἁγιοπατέρας ἦρθε 'ς τὸν κόσμον νὰ κηρύξῃ

ἁγιοπέφτα τά, Νάξ.

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. ἁγίος καὶ τοῦ ἀριθμ. πέντε ἐκ παρετυμ.
πρὸς τὸ οὐσ. Πέφτη.

Τὸ ἀπὸ τῆς 1ης μέχρι τῆς 5ης ἡμέρας τοῦ μηνὸς Αὐγού-
στου χρονικὸν διάστημα (ὠνομάσθη οὕτω, διότι ἡ τῶν
ἡμερῶν τούτων ἀργία ὀφειλομένη εἰς τὰς περὶ δριμῶν
δοξασίας ἐνομήσθη ὡς προερχομένη ἐκ θρησκευτικῶν λό-
γων. Πβ. δριμάτα καὶ δριμές): Τ' ἁγιοπέφτα δὲν πρό-
πει νὰ πλύνῃ κάμμιὰ γυναικα, γιατί ζεματίζει τὴ μεγαλόχαρη
ἁγία Παναγιά καὶ τὴν ψυχὴ τῶν γονεῶ της. Πβ. ἁγιοπέφτο.

ἁγιοπέφτο τό, Νάξ. (Γαλανάδ.)

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. ἁγίος καὶ τοῦ οὐσ. Πέφτη.

Ἡ Πέμπτη τῆς Διακαινισίμου Ἑβδομάδος, καθ' ἣν δὲν
ἐπιτρέπεται νὰ πλύνουν εἰς μέρη, ὅπου ὑπάρχουν δένδρα,
καὶ νὰ ἐργάζωνται εἰς ὠρισμένα μέρη, διότι προσβάλλον-
ται ὑπὸ κασσίδας. Πβ. ἁγιοπέφτα.

ἁγιο-Πλάτωνας ὁ, ἀμάρτ. ἁγιο-Πλάτανος Δαρδαν.

Ἐκ παραθέσεως τοῦ ἐπιθ. ἁγίος καὶ τοῦ ὄν. Πλάτω-
νας. Τὸ ἁγιο-Πλάτανος κατὰ παρετυμ. πρὸς τὸ οὐσ.
πλάτανος.

Ὁ ἅγιος Πλάτων, τοῦ ὁποίου ἡ μνήμη τελεῖται τὴν
18ην Νοεμβρίου: Παροιμ. Ἅγιο-Δημήτρι το σπυρὶ ὡς τοῦ
ἁγιοῦ-Πλάτανου (ὅτι ἡ σπορὰ τοῦ σίτου πρέπει νὰ γίνεται
περίπου ἀπὸ τῆς 26ης Ὀκτωβρίου, ὅτε ἐορτάζεται ὁ ἅγιος
Δημήτριος, μέχρι τῆς 18ης Νοεμβρίου).

ἁγιο-Πνέμα τό, σύννηθ. ἁγιν-Πνεῦμα Καπ. (Ἀρα-
βάν.) ἁγιν-Πνέμα Πόντ. ἁι-Πνέμα Ἡπ. (Ζαγόρ.) Κύθν.
κ.ά.

Ἐκ παραθέσεως τοῦ ἐπιθ. ἁγίος καὶ τοῦ ὄν. Πνέμα.

1) Τὸ ἅγιον Πνεῦμα, ἥτοι τὸ τρίτον πρόσωπον τῆς
ἁγίας Τριάδος σύννηθ. καὶ Πόντ.: Ἐγὼ δὲν ἔχω τ' ἁγιο-
Πνέμα γιὰ νὰ ξέρω τί θέλεις ἐσὺ (δηλ. φώτισιν τοῦ ἁγίου
Πνεύματος) Παξ. Κατέβηκε τ' ἁγιο-Πνέμα Κρήτ. Θὰ κατέβῃ
τ' ἁγιο Πνέμα καὶ θὰ σὲ φωτίσῃ Θῆρ. Τῆν. Τοῦ ἁγίου-Πνέ-
ματος (ἐνν. ἡ ἐορτὴ) πολλαχ. || Γνωμ. Τ' ἁι-Πνεύματος βάλ'
ὄρον καὶ τ' ἁι-Λιᾶ φά' σῦκα (ὁ μὲν ἐρινασμός τῶν συκῶν
γίνεται περίπου κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἐορτῆς τοῦ ἁγίου
Πνεύματος, ἡ δὲ ὠρίμανσις τῶν σύκων τοῦ ἁγίου Ἡλίου)
Κύθν. 2) Τὸ ἅγιον βῆμα, τὸ τρίτον μέρος τοῦ ναοῦ,
ἐν ᾧ ὑπάρχει τὸ θυσιαστήριον (ἐκ τῆς συμβολικῆς διὰ
περιστερᾶς εἰκονικῆς παραστάσεως τοῦ ἁγίου Πνεύματος
εὐρισκομένης ἐν τῷ εἰκονοστασίῳ ὑπὲρ τὴν ὠραίαν πύ-
λην) Καπ. (Ἀραβάν.) Συνών. ἁγιο-βῆμα.

* **Ἀγιοπνέματος** ὁ, Ἀεπνέματος Πόντ. (Χαλδ.)
Ἀεπνεμάτ'ς Πόντ. (Σάντ.)

Ἐκ τοῦ οὐσ. ἁγιο-Πνέμα. Τὸ Ἀεπνεμάτ'ς ἐκ τοῦ
ἀμάρτ. Ἀεπνεμάτης.

Ἡ ἐορτὴ τῆς ἁγίας Τριάδος τελουμένη τὴν Δευτέραν
μετὰ τὴν Κυριακὴν τῆς Πεντηκοστῆς, ἡ ὁποία πανηγυρί-
ζεται ὡς κατ' ἐξοχὴν ἐορτὴ τοῦ ἁγίου Πνεύματος Πόντ.
(Χαλδ.): Πάμε 'ς σὸν Ἀεπνεύματον. Συνών. ἁγὶὰ Τριά-
δα 1.

ἁγιοπούλλι τό, σύννηθ.

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. ἁγίος καὶ τοῦ οὐσ. πουλί.

Τὸ πτηνὸν ψάρ ὁ ροδόχρους (*pastor roseus*), τὸ ὅποιον
κατὰ τὴν ἐξ Ἑλλάδος διάβασιν του τὸ μὲν ἔαρ εἶναι

